מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתאר את הנסיבות שהובילו למהפכה הבולשביקית ואת הקמת ברית המועצות
- לזהות את מאפייני המשטר הטוטליטרי בברית המועצות בתקופת סטלין
- להסביר את מדיניות השלטון הקומוניסטי כלפי היהודים ואת פעילות היבסקציה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

- 1. א – לנין
- 2. א – הולאם ועבר למדינה
- 3. א – תוכנית כלכלית לחמש שנים
- 4. א – סגרה מוסדות יהודיים ואסרה לימוד דת וציונות
- 5. א – שמש העמים

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – זהו תאריך הקמת ברית המועצות
- 2. לא נכון – הייתה מפלגה אחת בלבד ששלטה
- 3. נכון – זו הגדרת המושג
- 4. לא נכון – היבסקציה אסרה לימוד דת, עברית וציונות

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

- 1. סטלין
- 2. יבסקציה
- 3. גולאג
- 4. הלאמה

חלק ד' – התאימו בין המושג להסבר

- 1 – ה (אידיאולוגיה השואפת לחברה ללא מעמדות וללא רכוש פרטי)
- 2 – ג (העברת רכוש פרטי לבעלות המדינה)
- 3 – א (איחוד כפוי של משקי איכרים לחוות שיתופיות)
- 4 – ב (מערכת מחנות עבודת כפייה)
- 5 – ד (מחלקות יהודיות שחיסלו דת, עברית וציונות)

חלק ה' – סדרו את האירועים על ציר הזמן

- 1. המהפכה הבולשביקית בראשות לנין (1917)
- 2. מלחמת האזרחים ברוסיה
- 3. הקמת ברית המועצות (1922)
- 4. עליית סטלין לשלטון
- 5. תוכנית החומש הראשונה (1928)
- 6. פירוק ברית המועצות (1991)

חלק ו' – כתיבה והבעה

- 1. מאפיין ראשון (למשל מפלגה אחת/משטרה חשאית) עם הסבר, מאפיין שני עם הסבר, והצגת מדיניות הדיכוי כלפי היהודים כולל פעילות היבסקציה
- 2. בגלל עייפות ממלחמה, רעב ומחסור, והתקווה להבטחה של שוויון וחלוקה הוגנת

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מזהה פער בין ההבטחה לשוויון לבין משטר דיכוי בפועל
- תוכנית כלכלית מרכזית לחמש שנים
- מחלקות יהודיות שחיסלו דת, עברית וציונות בקרב היהודים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח עם שני הפוסטרים ולחזור אליהם בסיום כדי להמחיש את הפער בין ההבטחה למציאות
- מומלץ לבצע את משימת ציר הזמן הכפול בזוגות כדי לחזק את הקישור בין האירועים הכלליים לגורל היהודים
- בשאלת הבגרות כדאי להציג את מחוון הניקוד מראש כדי להנחות את מבנה התשובה

דף תרגול: מהחלום לשוויון אל שלטון הפחד

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשיעור זה לומדים כיצד הפך חלום השוויון הקומוניסטי בברית המועצות למשטר טוטליטרי של פחד ושליטה, ומה היה גורלם של היהודים תחת שלטון זה.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי הנהיג את המהפכה הבולשביקית ב-1917?

א) לנין ב) סטלין ג) מוסוליני ד) טרוצקי

2. מה קרה לרכוש הפרטי בברית המועצות הקומוניסטית?

א) הולאם ועבר למדינה ב) חולק שווה בין העשירים ג) נשאר בידי בעליו ד) נמכר לחוץ לארץ

3. מהי תוכנית חומש?

א) תוכנית כלכלית לחמש שנים ב) חוקה חדשה ג) מפלגה פוליטית ד) ארגון נוער

4. מה עשתה היבסקציה?

א) סגרה מוסדות יהודיים ואסרה לימוד דת וציונות ב) הקימה בתי ספר עבריים

ג) עזרה לעלייה לארץ ישראל ד) בנתה בתי כנסת

5. כיצד תואר סטלין בסרטון?

א) שמש העמים ב) מנהיג דמוקרטי ג) שליח האלוהים ד) חבר העם

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ברית המועצות הוקמה ב-1922 בתום מלחמת האזרחים	☐	☐
2	בברית המועצות היו כמה מפלגות שהתחרו בבחירות חופשיות	☐	☐
3	קולקטיביזציה היא איחוד כפוי של משקי האיכרים לחוות שיתופיות	☐	☐
4	היבסקציה עודדה לימוד עברית וציונות	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. השליט שהנהיג את ברית המועצות מסוף שנות ה-20 עד מותו נקרא _____

2. המחלקות היהודיות של המפלגה הקומוניסטית נקראו _____

3. מערכת מחנות עבודת הכפייה בברית המועצות נקראה _____

4. העברת רכוש פרטי לבעלות המדינה נקראת _____

4 חלק ד' – התאימו בין המושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קומוניזם	___	**א.** איחוד כפוי של משקי איכרים לחוות שיתופיות
2. הלאמה	___	**ב.** מערכת מחנות עבודת כפייה
3. קולקטיביזציה	___	**ג.** העברת רכוש פרטי לבעלות המדינה
4. גולאג	___	**ד.** מחלקות יהודיות שחיסלו דת, עברית וציונות
5. יבסקציה	___	**ה.** אידיאולוגיה השואפת לחברה ללא מעמדות וללא רכוש פרטי

5 חלק ה' – סדרו את האירועים על ציר הזמן

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	תוכנית החומש הראשונה (1928)
☐	פירוק ברית המועצות (1991)
☐	מלחמת האזרחים ברוסיה
☐	המהפכה הבולשביקית בראשות לנין (1917)
☐	הקמת ברית המועצות (1922)
☐	עליית סטלין לשלטון

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו שני מאפיינים של המשטר הטוטליטרי בברית המועצות, והציגו את מדיניותו כלפי היהודים

2. מדוע נמשכו רבים ברוסיה לרעיונות הקומוניזם אחרי מלחמת העולם הראשונה?

כרטיס יציאה

מה הייתה הבטחת הקומוניזם, ומה קרה בפועל בברית המועצות?

מהי תוכנית חומש?

מה הייתה היבסקציה ומה עשתה ליהודים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀